

Ислом Нури

Оллоҳ таоло айтди:

«Муhojir va analizlarning birinchi peshkamadlari va ularga chiroyli amallar bilan bogʻliq ergashgan joylar - Oллоh ulardan rozi boʻldilar va ular ham Undan rozi boʻldilar. Yana (Oллоh) ular uchun ostidan daryolar oʻqib turadigan, ular abadiy koladigan jannatlarni tayyorlab qoʻydi. Mana shu buyuk baxtdir » (Tavba: 100).

« (Ey Muxammad sollallohu alayhi va sallam), darhaqiqat Oллоh moʻminlardan - ular daraxt ostida sizga bayʼat kilayotgandagi vaqtlarda - rozi boʻldilar. U zot ularning dillaridagi narsa (sadoqat vafo) ni bilib, ularaga sakinat-orum tushirdi va ularni yoqin galaba va oʻzlarini (gina) olayotgan koʻpdan-koʻp uljalar bilan mukofotladi. Oллоh qudrat va hikmat sohibi katta zotdir (Fath: 18).

«Muhammad alloxning paygʻambardir. U bilan birga bulgan (moʻmin) lar kofirlarga qahrli, oʻz joylarida (moʻminlar bilan) eslatma-shafqatlidlar. Ularni (mudom) Allohdan fazl-marxamat va rizolik tilab ruku, sujud kilayotan vaziyatlarda koʻrasiz. Ularniing yuzlarida sajda izidan (qoʻlgan) belgi-alomatlari bor. Mana шу (яъни кофирларга қаҳрли бўлиш, мўминларга меҳрибонлик ва кўп намоз ўқиб, рукуъ-сажда қилиш) уларнинг Тавротдаги мисолларидир. (Yaʼni Tavrotda ham Oллоh taolo moʻminlarni mana shunday

sifatli narsalar bilan sifatlagandir). **Ularning Injildagi misollari esa**

Xuddi

bir shoxlar chikarib, quvvatga kirgach, yuganlashib, oz novdada tiklanishi kerak,

dehqonlarni lol ishlatadigan ayolga uxshaydilar. (Mo'minlarning dastlabki-boshida

zayf-ozchilikni blibishib, kelin asta-sekin ko'payib, kuchga tulib ketishlarini Injilda

yukorida aytib o'tilgan vazifani bajarishga yaramasligi) **juda katta sabab bilan kofirlarni xafa**

qilish uchun. Allox (mo'minlardan) **bu kabi keltirib, yaxshi amallar qilingan**

zotlarga magfirat va ulug' ajr-mukofot va'da qilingan « (Fath: 29).

«**Qasamki, agar ulardan** (nega sizning ustingizdan qilingan kulgilar haqida haqiqatda)

so'rasangiz, albatta ul:« Biz faqat bahoslashib, xazilashib kelapmiz, xoloz »,

deydilar. Aytish: «Ollohdan, Uning oyatlaridan, Uning payg'ambaridan kuluvchi

bulgindizmi?» UZR aytmanglar! Sizlar bundayon olib

kelinganligingizdan yangi va kufrga

qaytingdingiz. Agar sizlardan bir tofani (chin ixlos bilan tavba qilinganlari

uchun) **afv kilsak, boshka bir tofani jinoyatchi buganliklari sababli azoblaymiz** » (Tavba: 65,66).

Shaxobalar roziyallohu anxum fazilatlarini va ularning haq-huquqlari

Ислом Нури

haqiqatda umumiy tarzda o'zaro kelishilgan so'zlar

Umar roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Ashoblarimni izzat-ikrom qilasiz! Shubhasiz, ular sizning ishingizni yaxshi

ko'rasiz

!

Абу Саид ал-Худрий розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: Расулуллоҳ соллаллоҳу

алайҳи kirichadi саллам айтдилар: «Бир давр келадикки, бир тоифа кишилар жанг қилишади,

?« Ичларингизда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва салламга саҳоба бўлганлар борми »,

дейилганда:« Ҳа, бор »деб жавоб berishadi, shunda ularga galaba ato etiladi. Keyin

yana bir davr kelib, bir tofa odamlarni jang qilib qo'ydi, «Ichlaringda Rasululloh

solallohu alayhi va salomning sog'ayib berishlariga yordam berish kerakmi?», Degan

savolga: «Ҳа, бор», deb javob berishadi, shunda ularga g'oliba ato etadilar. So'ng

yana bir davr keladi, bir tofa odamlarni janjal qiladilar, «Ichlaringda Rasululloh

solllohu alayhi va salamning sog'liqni saqlash tizimiga tashrif buyuruvchilarga murojaat qilinglar.

bormi? », deyilganda:« Ҳа, бор », deb javob berishadi, shunda ularga ham galaba ato etiladi

» (Mutafaqun alayh).

Ислом Нури

Imom Muslimning bir rivoyatida: «Odamlar ustiga bir davr kelib, ulardan bir jamoa (jangga) yuoriladi, shunda ular:« Qaranglarchi, ichlaringda Rasululloh solallohu alayhi va salomni saqlashdan biron odam bormikin? », Deyishadi. Shunda (saqobalardan) bir kishi borligi ma'lum bo'ldi, va boshqa odam sabablari ulaga g'alaba ato etiladi. Shong ikkinchi bir jamoa yugurildi, ular: «Ichlaringda Rasululloh solallohu alayhi va salom ashoblarini ko'rganlar bormi?», Deyishadi va boshqa odam sababli o'liklarga galaba ato etadilar. Keyin uchunchi bir jamoa yuoriladi, ularga: «Qaranglarchi, ichlaringizda Rasululloh solallohu alayhi va salom ashoblarini tashkillashtirgan odam odam bormikin?», Deyiladi. So'ngra turtinchi bir jamoa yuboriladi, ularga: «Qaranglarchi, ichlaringizda Rasululloh solallohu alayhi va salom ashoblarini ko'rgan kishining tashabbusi bilan ko'rgan biron odam bormikin?», deyiladi, ichlaridagi kabi bir odam to'plangan va boshqa odam jinoyat sodir etganlarga qarshi otib yuborgan.

Abu Burdadan, u kishining otasidan (ya'ni, Abu Muso al-Ash'ariy roziyallohu anhudan) rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom boshqalarni kutib olish, osmonga qaradilar, ko'pincha shunaqa qilardilar, sening o'g'lonlaring

Ислом Нури

kabi (sen) qiyomatda) yulduzlar sodib bitsa,
osmonga (Qur'on oyatlarda) va'da qilingan narsa keladi. Men assoblarim
uchun
omlik (cheklangan) man, agar men (dunyodan o'tib) ketsam, ashoblarga
va'da qilingan
(fitna va jangu-jadallar kabi) narsalar keladilar. Asxoblarim ummatim
uchun omonlik
(qilingan), agar ashoblarim o'tib ketishsa, ummatimga va'da qilingan
bo'lsa (id'atlar va
saflarning bulinishi kabi) narsalar keladi » (Imom Muslim rivoyat).

Abdulloh ibn Mas'ud roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh
solallohu
alayhi va salom aytiladi: «Ashoblarim haqiqatda gap ketganda tegilinadi,
yulduzlar haqiqatda gap ketganda tegilinadi, qodir
haqiqatda gap ketganda tegilinadi» (Tabarioni
saqlanmoqda)

Abu Said al-Xudriy roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh
solallohu
alayhi va salom aytilar: «Ashoblarimni so'kmanliklar! Agar sizlardan
biringiz
Uhud tog'icha tilla sadaqa qilsa ham, ulardan birlarning bir mud yoki
yarim mud
sadaqasiga tenglasholmaydi » (Mutafaqun alayh).

Imom Muslimning bir rivoyatida: «Ashoblarimdan birontasini ham
so'qmoqlar!
Agar sizlardan biringiz Uxud tog'icha tilla sadaqa qilsa ham, ulardan
birlarning

Ислом Нури

bir mud yoki yarim mud sadaqasiga etolmaydi ».

Ibn Abbos roziyallohu anhumanadan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Kim ashoblarimni so'ksa, Unga Oллоhning, farishtalaring va barcha odamlarning la'nati bulsin» (Tabaroni va bo'shliqlari-hayot.)

Uvaym ibn Soid roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytilar: «Oллоh taborakasi va taolo meni tanladi va men bilan birga bo'lganlar tanladilar. Men uchun ular ichidan vazirlar, yordamchilar va juda-andalar chikardi. Kimda-kim ularni suvsa, unga Oллоhning, farishtalaring va barcha odamlarning e'tiborini jalb qilsin, qiyomat kuni undan na nafl, na farzlarni qabul qilib olishadi »(Xokim« Mustadrak »da (3/632)) keltirgan va ish joyini sanagan, hayotga qo'shilgan .

Abu Hurayra roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Kim Mening bir do'stinga dushmanlik qilsa, Men unga urush e'lon qilaman» (Imom Buxoriy roviyati).

Abdulloh ibn Umar roziyallohu anhumodan rivoyat kilinadi, u kishi aytilar: «Muhammad sollallohu alayhi va salom ashoblarini so'qmoqlar! Qasamki, ularning bir soat (payg'ambar solallohu alayhi va salom bilan birga) turganliklari

sizlardan biringizning bir umrlik amalingiz yaxshi emas » (Sahih sunan Ibn Moja: 133).

Abdulloh ibn Mas'ud roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi, u kishi aytdi: «Allox taolo bandalaring qalbiga nazar solib, ular ichida Muhammad sollallohu alayhi va salomning qalblarini eng yaxshi qoling deb topdi va u zotni yodda tuting. So'ngra Muxammad sollallohu alayhi va sallaming kalblaridagi guruh bandargalari nazariga sol, u zotning ashoblarining qalblarini eng yaxshi qalblar deb topdi va o'zlarining payg'ambariga unning diniga yaroqli bo'lishdi (masalan). Bas, musulmonlar nimani yaxshi deb ko'rsalar, u Olloh yonida ham yaxshidir. Nimani yomon deb ko'rsalar, u Olloh oldida ham yomondir »(Ahmad« Musnad »da (3600) rivoyat qilingan, shayx Shokir taxrijida isnodini saqlagan sanagan).

Islomning ilk davrida musulmonlar tomonidan olib borilayotgan sa'yobalrning keyingi sagobaldan oshgan ustunliklari (Allox barchalaridan rozi bulsin)

Olloh taolo aytadi:

«Muhojir va tahlilchilarning birinchi peshkamadlari va ularga chiroyli amallar bilan bog'liq bo'lgan ergashgan joylar - Olloh ulardan rozi bo'ldilar va ular ham Undan rozi bo'ldilar. Yana (Olloh) ular uchun ostidan daryolar o'qib turadigan, ular

obod qo'ladigan jannatlarni tayyorlab qo'ydi. Mana shu buyuk baxtdir » (Tavba: 100).

«Sizlardan (Makka) fath bulyshidan ilgarigi infoq-ijro qilingan va (Rasululloh bilan birga kofirlarga qarshi) urushgan kishilar (Makka fathidan keyin infoq-esson qilingan va urushgan kishilar bilan) teng darajada bulmas.

Ular keyin infoq-rexson qilingan va urushgan kishilardan ulug'roq martabadadirlar.

Barchalariga Oллоh guzal (o'qibat - jannat) va'da qilingan. Oллоh qilayotgan operatsiyalaringizdan xabardordir » (Hadid: 10).

Abud-Dardo roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi

va salomning huzurlarida o'tirgan edim, Abu Bakr kiyimining etagidan ko'chib

o'tgandan keyin bizni kuzatib turadigan vaziyatda kelib qoldi. Rasululloh solallohu alayhi

va salom uni ko'rish: «Birodaringiz kim bilandir xafalashgan», dedilar. U salom bergach: «Ibn Xattob bilan o'rtamizda gap ko'chgan edi, men unga tezlik

qildim, key pushaymon bulib kechirim so'ramam, bosh tortdi, shundan sizning

oldingiga keldim», dedi. Rasululloh solallohu alayhi va salom: «Allox sizni kechiradi, ey Abu Bakr», dedilar uch bor. Keyin Umar ham pushaymon bo'lib, Abu

Bakrning uylariga qarab: «Abu Bakr bormi?», Deb so'ragan ekan: «Yo'q», deyishibdi,

song u ham Rasululloh solallohu alayhi va salom huzurlariga kelib, salom

Ислом Нури

berdi. Shunda u zotning yuzlari o'zgaradi. Hatto Abu Bakrning qo'li kelib, o'zingizga yoqqancha: «Yo Rasululloh, Ollohga qasamki, men ko'proq zulm qilgandim», deb ikki marta takrorladi. Shunda Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Olloh meni sizga payg'ambar qilib yuborganda sizlar:« Yolg'on aytayapsan », dedingiz, Abu Bakr esa:« To'g'ri aytdi », dedi va joni moli bilan menga yordam berdim. Axir birodarimni tinch kuchsizlarmi, yuqmi?! », deb ikki marta takrorladilar, shundan sung Abu Bakrga ozor etkazilmadi (Imom Buxoriy rivoti).

Bir rivoyatda: «Birodarimni tinch kuchsizlarmi ozi?! - dedilar ikki bor - men: «Ey odamlar! Men sizlarning barchangizga Alloxning elchisiman »deganda sizlar: « Yolg'on aytding », dedingiz, faqat Abu Bakr:« Rost aytdingiz », dedi» (Imom Buxoriy roviyati).

Anas roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: «Xolid ibn Valid bilan Abdurahmon ibn Avf O'rtasida gap ko'chdi. Shunda Xolid Abdurahmonga: » Nima, bizdan avval musulmonlar bilan bulganingiz tufayli bizga kataliq qilayapsizlarmi endi?!», dedi. Bu gap Rasululloh solallohu alayhi va salomning kuloqlariga etib borganch, u zot: «Ashoblarimni tinch kuyinglar! Jonim Qo'lida bulgan Zotga qasamki, agar Uxudcha yo'qki tog'larcha tilla infoq qilsang-da, ularning amallariga

Ислом Нури

etolmaysizlar »,
dedilar» (Axmad rivati,
As-silsilatus-sahifa: 1923).

Rifoa ibn Rofe az-Zurakiy roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi, - u Badr jangi ishtirokchilaridan edi - - Jibril alayhissalom Nabiy sollallohu alayhi va salom huzurlariga kelib: «Badr ahlini kim deb bilasizlar?» Deb so'radi. Nabiy solallohu alayhi va sallam: «Biz ularni musulmonlarning eng yuqori darajadagi qishloqlaridan sanaymiz», deb javob berdilar. «Badrda ishtirok etgan farishtalar ham Xuddi shundaydir», dedilar Jibril alayhissalom (Imom Buxoriy rivoiy).

Ali roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu alayhi va salom aytiladi: «Olloh taolo Badr Ahlini bilandirki.» Istagan ishingizni qilavering, sizlarga jannat vojib bo'ldingiz yoki sizlarni kechirdim «, deb aytdim)

Jobir ibn Abdulloh roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Xotibning quli Rasululloh solallohu alayhi va salom huzurlariga Xotib ustidan shikoyat kilib keldi va: «Yo Rasululloh, Hotib albatta duzaxga ravona bvladi», dedi. Shunda Rasululloh solallohu alayhi va sallam: «Bekor aytibsan, u duzaxga tushmaydi, chunki Badrda va Xudaybiyada qatnashgan», dedilar (Imom Muslim rivoyat).

Jobir ibn Abdulloh roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Rasululloh

Ислом Нури

solallohu

alayhi va salom aytdilar: «Badr va Xudayibitada hozir buyilgan odam aslo duvaxga tushmaydi» (Axmad va boshkalar rivati, As-siltilatsus-sahifa: 21).

Jobir ibn Abdulloh roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: Ummu Mubashshirning

menga xabar berishi, u Xafsaning oldida ekani Rasululloh sollallohu alayhi va

sallam: «Insholloh, daraxt ostida bay'at qilgan kishilardan birontasi do'zaxda». Shunda Xafsa: «Yo'q, yo Rasululloh», degan edi, u zot uni silab tashladilar. Xafsa: «Olloh taolo: « **Sizlardan har biringga unday tushuvchilarsiz. (Бу) Парвардигорингиз (амрига биноан) вожиб бўлган**

ҳукмдир » (Марям: 71) деган-ку», деган эди, у зот: «Кейин Аллоҳ таоло:

« **Сўнг тақводор бўлган зотларни (ундан) қутқарурмиз kirichadi золим кимсаларни**

тиз чўккан ҳолларида (жаҳаннамда)foydalanirmiz » , (Maryam: 72) deban»,

dedilar (Imom Muslim rivoyat).

Jobir ibn Abdulloh roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: «Xuddibiyada 1400 kishi

qatnashgan edi. Rasululloh solallohu alayhi va salom bizga: «Sizlar bugun er yuzining eng yaxshi kishilarisiz», degandilar «(Mutafaqun alayh).

Ислом Нури

Muhajirlar

roziyallohu anhumning fazilatları va ularning haq-huquqlari to'g'risida Olloh taolo aytadi:

« (U uljalar **va boshqa**
) **o'z diyorlaridan va mol-mulklaridan haydab chiqib ketgan zotlar - kambag'al suhbatdoshlarini, ular Ollohdan fazl-marhamat va rizolik istaydilar bilan birga Olloh va Uning payg'ambariga yordam beraman. Ana oshalar** (bundayonlarda) **sodiq zotlardir** » (Xashr: 8).

Abdulloh ibn Amr roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu

alayhi va sallam: «Ummatimdan jannatga birinchi bo'lib kirib kelgan jamoaning kimligini

bilasizmi?», Deb so'radilar. Men: «Alloh va Rasuli biluvchiroq», deb javob berdim.

«Ular suhbatlar, qiyomat kuni jannat eshigi oldiga kelib, uni ochishni so'raydilar.

Jannat posbonlari: «Sizlar uchun kitob-kitob kilinib buldigizmi?!», deb so'raydilar.

Ular: «Biz nima bilan bog'liq qilinamiz?! Allox yulida kilichlarimiz elkalarimizdan

tushmagan va shu vaziyatda vafot etadigan bylsak?! », deyishadi.

Shundan svng ularga eshik

ochiladi va ularda u erda boshkalar kirib kelguniga kadam 40 yil dam olib (uxlab)

yotadilar », dedilar (Xokim rivoyat, As-silsilatus-sahifa: 853).

Abdulloh ibn Amr roziyallohu anhumadan rivoyat kilinadi: Rasululloh solallohu

Ислом Нури

alayhi va sallamning shunaqa dinlarini eshitganman: «Jannatga birinchi bo'lib olib borilgan jamoat – mashaqqatli payitda bo'shliqlar uchun olib borilgan odamni ushlab turadigan odamni kutib turgani kabi, saqlanib qolgan odamni kutib turgani kabi, saqlanib qolgan odamni kutib turgani kabi, uni olib kelayotgan odamni ushlab turishi mumkin vafot etib ketgunicha ham ado etilmaydigan kambag'al muhojirlardir» (Hokim« Mustadrak »da (2/72) keltirgan va isnodini sahih sanagan, Zahabiy unga qwshilgan).

Абу Саид ал-Худрий розияллоху анхудан ривоят қилинади: Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи киричади саллам айтдилар: «Қиёмат куни муҳожирларнинг олтиндан ясалган минбарлари бўлиб, қўрқувдан тўла омонликда бўлган ҳолларида улар устида ўтирадилар» (Ibn Ҳиббон киричади Boshqalar ривояти, Ас-силсилатус-саҳиҳа : 3584).

Daraxt ostida bay'at qilingan sa'yobalar soni 1400ta edi. Jobir roziyallohu anhudan rivoyat kilinadi: «Xuddibiyada 1400 kishi ishtirok etgan edik. Rasululloh solallohu alayhi va salom bizga: «Sizlar er yuzining eng yaxshi kishilarisiz», degandilar « (Mutafaqun alayh). Qur'on karim guvohligi bilan ko'rib chiqilgan zotlardan Olloh taolo haqiqatan ham rozi bo'lgan. Olloh taolo insonlardan rozi byulkanga,

Ислом Нури

dinarning dinarlari,
ma'ruza va ko'rsatuvlar sohasi uchun rozi bo'lishdi. Shunday ekan,
saqobalning
shonlariga til tekkizadigan yakki ularning adolatlari xususida tanqidiy fikr
bildiring har qanday kimsa Ollloh taoloning va Rasululloh solllohu alayhi va
salomning guvohliklariga til tekkizgan, Qur'on va Sunnatning yollari
buladi. Qur'on va Sunnatni yolg'on sanagan yakki Ollloh va Rasulining
sahobasi kirom
haqiqatlaridagi guvohliklarga til tekkizgan kishi esa musulmonlikdan
chiqib, ozodlik
va kofirga aylandi.

Rasululloh
solallohu alayhi va salom bilan birlashma katta miqdordagi mo'minlar
saqobalar roziallohu
anhumdirlar. «**Kofirlarni xafa qilish uchundir**» kutish kalimasidan
ma'lum bo'lgan
budalik, saqlanadigan joylardan katta yoshdagilarning bazilardan
faqatgina kofirlari darg'azab va
xafa buzilgan.

Ibn Kasir kiyimahulloh tafsirida aytdi: «Imom Molik qo'riqlashullohidan
alayhidan
qilingan bir rivoyatda u kishi tomonidan saqlanib kelinmoqda, keyin
rofiyiy-echilarni mana
shu oyatga kora kofirlikka xukm kilib:« Chunki ovlar saqlanib qoling, xafta
bafroda saqlanib turing,
xo'shda saqlanib turing », deydi, bir qancha
sabablarga ko'ra u kishining bu so'zlariga kuch ishlatilganlar ».

Ислом Нури

Men aytaman: «Sahobalardan xafa ko'psa» degandan keyin «sahobalarni xafa qilsa» deyilsa tug'riroq so'zlari va oyat ma'nosiga ham tug'riroq kelardi.

Мазкур

тоифадагилар иймон келтирганларидан сўнг саҳобалар шаънига тил теккизганликлари

kirichadi уларни масхара қилганликлари сабабли кофир бўлишди, саҳобаларни масхаралаб,

устларидан кулиш улардан рози бўлган ва улар шаънига- Аллоҳ таолони масхаралаш деб, Аллоҳнинг улардан рози бўлган эканини ифодаловчи

қуръоний оятларни масхаралаш деб , o'z ashooblaridan rozi bo'lib o'tgan va katta shonga

maqtovli so'zlarni aytganlar, soha bo'yicha haqiqatdagi Olloh taoloning maqtovli so'zlarning

o'z ishini olib boradigan oyatlarning etkazgan zotni - Rasululloh solallohu alayhi va

salomni masxaralashni e'lon qilish. Sizni, saqobalar shoniga til

tekkizilgan ikki yoshdagi masxara qilingan har qanday shaxsiy assotsiada Olloh taoloni, Uning

oyatlarini va Uning Rasulini masxara qilgan buladi!

Olim kishining

o'limi Islomda vrnini to'ldirib o'tadigan kemptiklik va tuzatib qo'yiladigan bulym musibat ekani haqiqatda aytilgan

kuchlarni olib boradigan ham shu ma'noda dalolat qilingan. Chunki, uning vafoti

odamlarni hayotida bo'lish va bekarorlikka, ortida qo'llanganlar uchun fitna, fasod va

Ислом Нури

yomonliklarga sabab bo'ladi. Xususan, ortida ilmda, amru ma'ruf va nahiy munkar qilganda unning urnini bosadigan odamni qo'lga kiritgan bo'lsa .. Olim odam qayerda bulmasin, hayotidagi tinchlik-omonlik sababidir, lekin bu zolim va tog'utlarni ximoya qiladigani va hayotni saqlaydiganlar. Shunday ekan, endi vafot qilingan bu olim kishi Rasululloh solallohu alayhi va salomni bir kishining oldida, nima uchun deysiz ?!

Имом Нававий ҳадис шарҳида айтади: «Асҳобларим ўтиб кетишса, умматимга ваъда қилинган нарсалар келади» деганлари маъноси - уларга диндаги бидъатлар, фитналар, шайтоннинг шохи кўриниши, румликлар ва бошқаларнинг ғолиб бўлиши, Макка, Мадина каби шаҳарлар ҳурмати поймол қилиниши каби ишлар келади , деганидир. Bularning hammasi u zot solallohu alayhi va sallamning mo'jizalaridirdi ».

«Asxoblarim haqiqatda gap ketganda tilinglar» degani yoki ularni juda yaxshi bilgan tilga olinglar yoki bulymasa tilinglar, agar juda katta ahamiyatga ega gap ochilsa, chuqur ketmanglar, ular haqiqatda noloyiq va noojiz gaplar aytiladigan saqlaninglar, aktsizda qayd etiladimi . Shu bilan amalga oshiriladigan sahobatlarning adolatlari haqida ma'lumot manfur rofiziylari (shialar) bilan belgilanadi-munozara qilinadigan yaxshi

Ислом Нури

ko'rgazmali qishloq xo'jaligining bu ishlarini olib boradiganligi aniqlandi. Chunki, bu kabilar munozaralar orasidan saqlanib qolinadigan shanlarga ayblovlar, ularaga nisbatan beodobona va haqiqatomuz so'zlarni olib ketishadi.

Mud - chorak so'm mikordagi sig'im Ulchovi bulib, ortacha bir xovuchga teng keladi.

Bu rivoyatda avvalgi rivoyatga e'tiborgaloyiq jihatlarga bog'liq bo'lmagan bironta narsani bir necha marta qaytarib berish kerak edi. Yani, Rasululloh solallohu alayhi va salam mutaxassilarning taklifiga binoan qaytarilgan kabellar, shuningdek, bazi birovlarining ishlarini qaytarib qaytarishdi.

Allox taolo Izining bir do'stlikka adovat davlati tomonidan amalga oshirilgan kimsalarga e'lon qilingan bu urush qayini ko'ring vaqayerdabulibdi, deb so'ralsa, javob shoki, bu urushning asos-mexiyatini Olloh taoloning uzi biladi. Bu urush ular ustiga zilzilalar, darg'u ochriklar, qurg'oqchilik kabilar balolar yuorish bilan bulib qolishi mumkin, mo'min va mujohidlar bandaralarini ulg'ayib g'olib kilib, azizning yilgi do'stlari uchun qasosni olib tashladilar, chunki ular o'zlarini juda yaxshi

Ислом Нури

ko'rishadi. kilish bilan bulishi, hayotlarining g'am-g'ussasi va zahar-zakumga aylanib tashlab bilan bulishi mumkin. Bularning hammasi biznesi shu davrimizda, Iroqda Allohning payg'ambarlaridan keyingi do'stlari bulib qolishdi.

pok zotlar - saqobalni sukadigan va ularga adovatlarning ochik ayollarning kiladigan

rofiziylari ustiga yoqilgan balolardan ko'rindi. Agar bilsalar, aybi faqat o'zlaridan kiydirsinlar! Bundan tashkari, xali qiyomatda ham ulani kattik azoblar kutib turibdi. Ollohdan ko'ra va'dasiada sodiqroq kim bor ?!

Ibn Umar

roziyallohu anxumo bu so'zlarni o'zlariga hamasr bulib o'tgan tobeinlarga aytganlar. U

zot bizni zamondoshlarimiz bmish, tillarga erkak berib, Rasululloh solallohu

alayhi va salom ashoblariga nisbatan odob chegaralaridan tortib tojovuz kiluvchi kimsalarga nima degani bulardikinlar ?!

Hadis bir

necha ulkan ma'nolarni oz ijiga olgan. Jumladan, Islomni ilk davralarida qabul

qilingan, unga yordam berib va jixat qilingan kishilarning keynroq Islomni qabul

kilgan kishilardan ustun ekaliklari ma'lum buldi. Hazrat Umar qanday ulug' zot

bulganliklarini hamamizga ma'lum qildi. Shunchay ko'psa-da, Rasululloh solallohu alayhi

va salomga va boshga sahobalarga xitoban: «Birodarimni tinch kuchsizlarmi,

yuqmi ?!»», dedilar. Sababi

Ислом Нури

Nabiy

solallohu alayhi va sallam Xolid roziyallohu anhuni: «Xolid Ollohning qilichlaridan bir kilichdir, u kavmning eng yaxshi yigiti!» deb maqtalganlar (As-silsilatus-sahiha: 1826). Shunday bulsa-da, u bilan Abduraxmon ibn Avf erasida kelishmovchilikni chikganda Nabiy solallohu alayhi va sallam Xolidga qarshi bayonotlarni, unga va u kabini Islomni Abdurahmon ibn Avfdan keyin qabul qilgan kishililarga: «Ashoblarimni tiningiz! Jonim Qo'lida bulgan Zotga qasamki, agar Uxudcha yoki tog'larcha tilla infoq qilsangiz-da, ularning amallariga etolmaysizlar », dedilar.

Sahobalarning so'zlarini bo'lish va dalil qilishda ham shu narsaga e'tibor qaratish kerak, Islomni ilg'orib qabul qilingan saobobalning so'zlarini, tushunchada va jamoat ishtirokchilarining qarorini qabul qilish kerak. Islomomaga birinchi navbatda o'tkaziladigan fikrlarni va ijodiy ishlarni olib borishdan bosh tortganlarni ko'rib chiqish uchun mo'ljallangan joyni o'rganib chiqing.

Bu va boshka

kurashlardan ma'lum bo'lgan budadiki, Rasululloh solallohu alayhi va salamning jannat bilan xushxabar beriladigan sagoballari soni yulzorhadir, ajrimlar uylanganidiq faqr

Ислом Нури

tarixida emas!

Aslida, muxbirlar,
shunigdek tahlilchilarni saqlashning aslini tashkil qilingan kiladilar,
fazilatlarining o'zaro kelishuvlari qanday
oyat oldidan olib borilayapti. Lekin, ularga yo'qi ularning ajralib turadigan
narsalarga qo'shib
qo'yilgan nasllar kiritildi bulgani uchun biz ham ularni aloxida bob va
sarlavhalarni
ostiga olib kelishni talab qildik. Bu narsani «Sahihayn» va boshqalarga
qarshi
kurashda to'planish mumkin.

Kimda-kim
rofiziylar deyyotganidek: «Ular yolg'onchi yo'qi zolim yakki kofir» deb
aytsa, kofir
bo'lib, Islom millatidan chiqadi. Chunki, bu suzi bilan u Qur'onni
yolg'onchi qilib qo'yilgan,
Olloh taoloning muxolifatdagi muammolarini ko'rib chiqayotganlar bilan
bog'langan guvohliginini rad etgan

.

Qurquvdan
omonda bo'lib o'tadigan ishlar, qiyomat kunidagi barcha kechirilishi va
vahshatlidagi holatlardan
omonlikdagi buliblarga taklif qilinadi.